

FOAIA POPORULUI

CEA MAI VECHIE FOAIE POPORALĂ, ÎNFIINȚATĂ ÎN ANUL 1892

„Țineți cu poporul
Ca să nu rătăciți...”

Apare în fiecare Duminică
sub direcția unui comitet
înscris în Reg. Publ. la Tribunalul Sibiu sub Nr. 87-1943.

Organ al Asociațiunii „Astra”

Redactor responsabil: Nic. Nicoară-Dobârceanu

Redacția și Administrația:
SIBIU, Str. Șaguna 6. Telefon 83/A
Taxa poștală plătită în numerar, conform eprobării Nr. 96.646/1943

DUPĂ PATRU ANI

Armatele române sunt în drum de readucere la trupul țării, la sânul Patriei, Ardealul de nord-vest, care ne-a fost răpit prin așa numitul „arbitraj” dela Viena la 30 August 1940. Cele două puteri cari făceau pe atunci „Axa”: Germania și Italia, — mari și tari în Europa de acum patru ani, — au ținut să pedepsească România pentru că a ieșit „prea mare” din primul războiu mondial. Mussolini numise România, cu mult înainte „profitoare de războiu”, într’o cuvântare ținută la Milano. Și Germania și Italia au venit, prin hotărârea dela Viena, să facă pe placul ungarilor, să întregescă pe cât se mai putea „Ungaria mutilată” prin tratatul de pace dela Trianon. Ungaria care în peste douăzeci de ani a strigat în toată lumea de mare nedreptate i s’a făcut, fiindcă popoarele nemaghiare nu au mai fost lăsate să fie slugi ungarilor și să muncească pentru ei.

România nu a fost chemată acum patru ani la Viena să fie întrebată cum s’ar putea face pace între ea și Ungaria, ci i s’a pus înainte harta pregătită de mult cu Ardealul înjumătățit, tăiat de-alungul cu un cioc mare în Secuime.

Nenorocirea noastră a fost că România de atunci a primit această înjumătățire prin care teritoriu național a pierdut aproape 500.000 km. pătrați. S’a aflat guvern român care să iscălească sfâșierea țării, și să poruncească armatelor noastre să se retragă fără războiu.

Au urmat patru ani de iad pentru românii rămași la vetrele lor. Nu e vremea acum să pomenim toate suferințele îndurate de ei și de cei pe cari i-au aruncat ungarii peste granițele nedrepte, — câteva sute de mii. Dar trebuie să încreștăm aici că ungarii, cari se laudau mereu cu civilizația lor „europeană”, au dovedit din nou, în acești patru ani, că sunt un popor cu porniri sălbatice, așa cum au venit din Asia, și au pus pe istoria lor încă o pecetă de sânge care nu se va mai șterge niciodată. Toată lumea a văzut îngrozită cum s’au purtat cu românii, cu slovacii, cu sârbii, ajunși iar sub mână lor, și nu le va uita niciodată.

Patru ani noi n’am putut, nici în țara noastră liberă, să arătăm ce chinuri suferă românii rămași sub unguri. Gazetele n’au fost slobode să scrie.

Acum, după patru ani, cu ce suflet vor aștepta ungarii armatele române? Ori se vor fi cuminiți, și nu le vor mai aștepta, ci vor pleca din bună vreme în țara lor? Vecinic rămâne adevărul că cine sapă groapă altuia, cade el în ea!

ION AGÂRBICEANU

Cum se desfășoară războiul lumii

— Pe toate fronturile aliații sunt în plină ofensivă. — Una după alta, statele europene trec de partea aliaților. — Ungurii și-au luat tălpășița din Ardealul de Nord. — România a semnat armistițiul cu Rusia Sovietică —

Frontal românesc

Trupele române, după ce au ținut cu vitejie piept încercărilor de pătrundere germano-ungare începând din regiunea Clujului până la Târgul Mureș, au trecut acum la ofensivă împreună cu trupele rusești și i-au respins pretutindenea pe năvălitori, urmărindu-i deaproape peste granița trecătoare pe care nedreptatea dela Viena o pusese de-a curmezisul Ardealului.

În Secuime trupele noastre au fost dela început în ofensivă, cucerind multe localități, și dând lupte mari în Munții Baraoltului. Alături cu trupele sovietice au ocupat orașul Sfântul Gheorghe, apoi Târgul-Secuiesc și zeci de localități, desfășurându-se în

înaintare pe valea Oltului din miez-noapte.

Mai la nord trupele rusești, atâcând din Bucovina de sus și din Munții Nordici ai Moldovei, au pătruns în Transilvania pe alte strămtori pe care germanii le fortificaseră.

La Baziași, pe Dunăre, au făcut o incursiune trupele germane, pentru a asigura retragerea armatelor lor din Bulgaria și Serbia, strămtorate rău.

Toate incursiunile pe cari trupele germane-maghiare le-au făcut pe teritoriul nostru, au avut scopul să oprească o vreme ofensiva noastră pentru a putea evacua Ardealul de miez-noapte.

(Continuare în pag. 4-a)

Se mai poate pretinde popor civilizat?

— Din grozăviile săvârșite de Unguri și Nemți în retragerea lor din Ardealul de Nord —

Un învățător, trecând frontiera ungurească, a declarat că ungarii și nemții știind că Ardealul de Nord e definitiv pierdut pentru ei, au început o acțiune de jefuire armată a satelor românești, ducând cirezi întregi de vite, dar și găini, rațe, găște.

Tot ce poate servi pentru alimentarea populației germane, slănină, șuncă, ouă, făină, mălai, se ia dela românii din Ardealul de Nord.

Martorul mei istorisește cum în Valea Dernei au dus toate vitele din satele românești. Ba nemții au voit să dea foc și la ariile de grâu de pe teritoriul român dela Tilead, 2 — 300 metri departe de nedreapta frontieră ungurească. A ieșit garda națională română din satele Teleiuș și Borșa, și cu topoare și cu secure au alunecat pe jefuitoarii nemți și unguri.

Arestarea fruntașilor români

Un refugiat din Maramureș sosit aci, a dat alarmă, la autoritățile noastre că militarii ungarilor, uniți cu militarii germani, arestează pe toți fruntașii români din târgușoarele și satele din Ardealul de Nord: preoți, învățători, intelectuali și țărani cu stare sunt țăriți în închisori sau în locuri necunoscute, plânși și conduși de familiile lor din mijlocul cărora au fost smulși. Mai sunt în credință opresorilor maghiari că dacă „vor bate pășunii se va risipi turma românească”.

Refugiați veniți din Ardealul de Nord au dat și nume de fruntași români pe care i-a văzut luați cu forța de jandarmii ungarilor: preotul Malița din Săbogi (jud. Bihor), Ilie Florian țăran chiabur din Săcădat (jud. Bihor) au fost barbar chinuiți.

Soldaților români li se scot ochii, li se taie urechile și nasul

Dar nu numai atât! După declarațiile unor ofițeri și ostași români, aceștia au văzut pe marginea drumurilor, în zonele de luptă, din Ardealul de Nord, soldați români cu ochii scoși și cu nasul și urechile tăiate.

De așa ceva nu sunt în stare decât hoardele care au năvălit din pusta asiatică — patria de adevărată origine a ungarilor.

Ne întrebăm atunci mai poate acest popor maghiar să pretindă pentru el onoare de a se socoti printre Statele civilizate ale Europei?

Noi spunem că nu! De aceea trebuie să lichidăm cu Ungurii — odată pentru totdeauna!

Ce-i cu fostul rege Carol II?

Ziarele americane anunță: din partea românilor ardeleni, stabiliți la Cleveland, Ohio, și alte orașe, primim

Transilvania

Vatra neamului românesc de unde au roit strămoșii noștri până la Tisa și Nistru, străvechiul pământ din care s’au făcut descălecările în Moldova și Muntenia, revine iar întreg la sânul Patriei, prin vitejia și jertfele soldaților noștri, după ce ne-a fost recunoscut ca al nostru din nou de către Marile Puteri.

Numele de Transilvania e latinesc, și însemnează „țara de dincolo de păduri”. El a fost folosit mai întâi în diplomele latinești date de regii Ungariei. Pentru ei, cari stăteau la Buda, la Apus de noi, pământul românesc era spre răsărit, „dincolo de păduri”, adică de unde începeau ținuturile împădurite care coboară spre șesul Tisei.

Mai târziu am folosit și noi românii, și alte neamuri numele de Transilvania.

Ungurii pentru a arăta că noi nu avem niciun drept asupra Ardealului, s’au folosit și de dovadă că ei au dat numele acestor ținuturi, fie că le-au numit Transilvania, fie Ardeal.

Adevărul este că românii dela răsăritul Carpaților, adică noi, am avut și avem nume străvechi românești pentru aceste ținuturi. Nu le-am numit nici Transilvania, nici Ardeal, ci știm bine cu toții, cu ce nume, căci le folosim până azi: Țara Oltului, Țara Bârsei, Țara Hațegului, Țara Moșilor sau Munții Apuseni, Biharia, Crișana, sau Țara Maramureșului, Țara Oașului și Banatul. Toate acestea s’au cuprins în documentele latinești ale Cancelariei regale din Budapesta cu numele de Transilvania, — nume nou față de numele înșirate mai sus, cari deși sunt străvechi, sunt folosite și azi de români. Ele arată că strămoșii noștri la venirea ungarilor abea în vechul al IX-lea, își aveau țărișoarele lor, cu voevozii lor. Voevozii din Maramureș au întemeiat Moldova, și voievozii din Țara Oltului au întemeiat Muntenia sau Țara Românească.

Așa, că ținuturile dintre Carpați și șesul Tisei, până aproape de acest râu, au fost mereu locuite de români și stăpânite o vreme de ei.

De aici, din cetatea muntoasă, a roit neamul românesc în toate cele patru vânturi până unde se află și acum.

Dreptatea istorică recunoscută și înfăptuită întâi la 1918, își reasează acum temelul pe vecii vecilor. Nu va mai cuteza nimeni în viitor să o mai strice. Căci și stricarea ei în 1940 s’a dovedit neputincioasă, ca orice mare nedreptate. Dumnezeu să ne ajute!

mereu scrisori cu aceleași întrebări:

Continuare în pag. 5-a

Prețul celor opt fericiri

Un steag de luptă este și un steag de promisiuni. Lozincile scrise pe el, lucrările pentru care trebuie să lupți, au menirea să aducă mai mult bine, și mai multă fericire între oameni.

Dar lupta omenească, după planul lumii, rareori e pentru binele moral, pentru virtute, pentru fericire mai mare sufletească. Ea se dă mai ales pentru măriri și putere: cine să fie mai mare, cine să stăpânească și să poruncească. Se dă lupta pentru averi, pentru putere, pentru traiu mai ușor și mai îmbelșugat, în lumea aceasta. E o luptă din lume și pentru bunurile lumești. Nu este o luptă pentru suflet și pentru bunurile cele netre-cătoare.

Lupta aceasta din urmă o vestește pentru întâia oară în lume Mântuitorul. El promite fericirea pentru cei ce vor lupta pentru suflet și înfrumusețarea lui pentru îmbogățirea lui cu astfel de comori pe cari „furul nu le fură viermele și rugina nu le-au ros”. Căci, după vestirea Domnului: „ce va dobîndi omul de va câștiga lumea întreagă, iar sufletul său și-l va pierde?” Pentru că „ce va da omul pentru sufletul său?”

De acea la sfârșitul celor opt fericiri Mântuitorul adaugă, spunând tuturor acelor cari va duce la biruință până la capătul lumii steagul cu cele 8 fericiri: „Bucurați-vă și vă veseliți căci plata noastră este în ceruri”.

Pentru fiecare fericire în parte, adică pentru fiecare virtute cuprinsă în câte una din cele opt fericiri, El promite o răsplată: Cei săraci cu Duhul, lor va fi împărăția Cerurilor; cei blânzi vor moșteni pământul; cei ce flămânzesc de dreptat se vor sătura; cei milostivi vor fi miluiți; cei curați cu inima vor vedea pe Dumnezeu; făcătorii de pace se vor chema fiii lui Dumnezeu; cei prigoniți pentru dreptate, vor moșteni împărăția cerurilor.

Iată tot atâtea promisiuni legate de fiecare din cele opt fericiri, din lozincile de luptă spirituală scrise pe steagul de luptă al lui Hristos.

La sfârșitul lor Mântuitorul dă o sentință generală pentru toți cei ce urmează calea arătată de El. Nu mai promite ci dă ca un lucru sigur rezultatul aceluia drum când zice: „Bucurați-vă și vă veseliți căci plata noastră multă este în ceruri”.

Ea e singură, e pregătită gata și vă așteaptă în cer. Nicio îndoială să nu aibă cei ce umblă pe calea celor opt fericiri: răsplata lor e hotărâtă de însuși Dumnezeu. Nu o răsplată pentru un timp oarecare, ci una pentru vecinicie, căci aceștia toți vor intra în împărăția cerurilor, în raiul fericirii veșnice.

Și dacă ne vom gândi Bine, vom vedea că e tiresc să fie așa: omul va merge în lumea cealaltă cu sufletul de-aici, așa cum l-a înfrumusețat și îmbogățit cu virtuțile cuprinse în cele opt fericiri, s'au cum și l-a întinat cu păcate și crime. Căci, e limpede, cu averea și cu puterea ce a avut-o în lumea asta, cu destătările trupești de care s'a bucurat fărădelege aici, nu trece nimeni pragul lumii viitoare, ci

■ Cel care nu va da ascultare Guvernului și se va opune voinței poporului, este trădător de țară!

CALENDARUL SĂPTĂMÂNII

Luna Septembrie

Dum. d. I. s. Cruci. Ev. Marcu VIII. 34-38 Gl. 6. Sf. 4.

Luni	18 C. Eumente
Marți	19 M. Trofim
Mercuri	20 M. Eustație
Joi	21 Ap. Codrat
Vineri	22 M. Foca
Sâmb.	23 † Ză n. S. I. B.
Dum.	24 M. Tecla

Dum. XVI d. Rus. Ev. Luca V. 1-11 Gl. 7.

Soarele

1 Septembrie răs. 5 ore 36 m. Ap. 6 ore 53 m.
15 Septembrie răs. 5 ore 53 m. Ap. 6 ore 28 m.

Mersul vremii

(După calendarul pe 140 ani)

1-12 senin și cald, 13-14 ploaie, 15 frig. 16 vânt rece 17-19 brumă, 20-24 bine, 25 ploaie 26-28 bine și cald, 29 vânt rece, 30 ploaie.

Viața creștină în pilde

Cele 6 reguli

Un bătrân, înțelept și credincios, simțind că i se apropie obștescul sfârșit, cheamă la sine pe toți copiii săi și le zise așa:

— „Dragii mei, pe lângă toate regulile arătate de învățătura noastră creștinească, pe care trebuie să le urmați ca să fiți fericiți în viață, eu am să vă mai las un îndemn, cuprins în șase învățături...”

Copiii ascultară iar bătrânul grăi:

— „Iată cele șase învățături:

1. — Cei ce nu se tem de Dumnezeu sunt nefericiți în viață.

2. — Lucrul săvârșit Duminica nu îmbogățește niciodată.

3. — Averea câștigată nedrept nu aduce roade nici de cum.

4. — Milostenia n'a sărăcit pe nimeni niciodată.

5. — Rugăciunea de dimineață, dela masă și de seară n'au stricat muncii cu nimic și niciodată.

6. — Copilul răsvrătit și petrecăreț n'a fost fericit niciodată.

„Băgați de seamă, dragii mei, și la aceste șase reguli, ca să fiți mulțumiți în viață”.

După aceea bătrânul tăia a plecat la Domnul.

Ostașilor ardeleni

De prin stănele meleaguri,
Azi, când treceți al țării prag,
Voi ce-ați luptat sub alte steaguri,
De-acum aveți și voi un steag.

Voi îl priviți cu'nșiorare,
El nu e'nșelător miraj
E steagul vostru, steagul care
A fluturat în vânt la Blaj.

Nu i-o simțiți pe frunzi sonora
Mătase, ca un patrafir?
E steagul nostru al tuturor
Smuls din al veacurilor șir.

Nu veți mai crede'ntr'o icoană
Ce veacuri v'a'nșelat pe toți
Și v'a mințit și, cu prigoana,
V'a ars pe rug, v'a tras pe roți.

Peste pământul ce frământă
Dureri și lacrimi și nevoi,
Răsare astăzi ziua sfântă
Ca să vă bateți pentru voi.

E marea sângelui putere
Pe care'n taină o simțeam.
Ce, risipiți'n mii de-artere
Ridică azi întregul neam.

Și'n ritmul ei prin toți tresaltă,
Din mii de guri formând un grai,
Ne strânge astăzi laolaltă
Sub steagul Regelui Mihai...

De-acum cu Dumnezeu'nainte,
Munteni și Moldoveni și Moși,
Un drum avem peste morminte,
Și-un steag ne-acoperă pe toți!

Mircea Dem. Rădulescu

Bune de știut

■ In anul 4500 înainte de Christos, s'a inventat roata.

■ In anul 600 înainte de Christos s'au născocit foalele, pentru suflat în foc.

■ In anul 390 înainte de Christos, Callios, inginer grec, a născocit macaraua de ridicat greutățile.

■ In anul 130 înainte de Christos, Vitruvius a inventat moara de apă.

■ In anul 1105 s'a construit cea dintâi moară de vânt în Europa.

■ In anul 1646, Eduard Ford, in-

giner englez, inventează mașină hidraulică cu ajutorul căreia el ridică apa din râu la mari înălțimi.

■ In anul 1650, spaniolul Lucatello a născocit mașina de semănat pe care englezul J. Tull a perfecționat-o la 1730, făcând-o mult mai practică.

■ In anul 1700, Lomb a inventat mașina de tors fire.

■ In anul 1737, Robert Wyatt e cel dintâi care a inventat mașina de țesut. După el a venit Jacquard.

■ In anul 1840, se inventează moara cu valț.

numai cu sufletul și haina lui luminoasă sau întunecată.

Dar zic cei necredincioși: „Nu credem în lumea cealaltă, în fericirea de dincolo. Nu ne pasă de ea. Să ne fi dat Domnul Hristos un steag de luptă pentru fericirea de-aici depe pământ și am fi mers toți pe urma lui. Programul dat de El e pentru o lume viitoare care nici nu va fi”.

Cine socotește bine și cu înțelepciune cele opt fericiri va vedea însă că virtuțile proclamate, vestite de ele, ne fac mai fericiți chiar și în lumea asta, decât tericirile ce le vestește înțelepciunea lumii: mărirea și puterea, averea și stăpânirea, plăcerile și desmierdările lumii. Am văzut, pe rând, cum cei lipsiți de mândrie (cei săraci cu

duhul) sunt mai mulțumiți și cu mai multă pace decât cei superbi; că cei blânzi sunt mai liniștiți decât cei răsbunători, că cei ce flămânzesc de dreptate aleargă după o pâine mai de preț decât cea de grâu; că cei milostivi sunt mai împăcați cu sufletul decât cei cu inima de piatră. Și așa cu toate virtuțile din cele opt fericiri.

Cine și-le câștigă e fericit și în lumea aceasta, nu numai în cea viitoare. Așa, că cele opt fericiri au cel mai mare preț pentru om și câtă vreme trăeșta pe pământ. Cei cari trăesc după cele 8 fericiri sunt „sarea pământului”, și „lumina lumii”, cum spune mai departe Mântuitorul în cuvântarea de pe Munte.

Părintele Ion

Avocatul satului

Decretul de amnistie

Amnistia, fiind de ordine publică, ea se invocă din oficiu chiar dacă părțile lipsesc sau nu se prezintă la judecată. Ea se aplică pentru faptele, ce ea a fost acordată, începând dela 1 Ianuarie 1918 și până astăzi, atât pentru faptele ce au rămas nedescoperite cât și pe cele în curs de urmărire, sau în curs de judecată ori definitiv judecate, atât la instanțele militare cât și la cele civile.

Decretul de amnistie așterne iertarea penală pentru următoarele fapte:

1. Toate infracțiunile politice prevăzute în codul penal și în legile excepționale, privind siguranța launtrică și dinafară a Statului, precum și acelea, cari datorită mobilului și mijloacelor întrebuintate, au căpătat un caracter politic, chiar dacă instanța de judecată le-a dat altă calificare.

Nu se pot bucura de această bunăvoință a Guvernului acei care, în ultimii 10 ani, au săvârșit sau îndemnat de alții să săvârșescă asasinat, cazne, schingiuri, jafuri și prădăciuni cu prilejul unei infracțiuni politice, cum a avut loc cu ocazia rebeliunii din Ianuarie 1941.

2. Se mai amnestiază toate infracțiunile săvârșite de civili și militari prevăzute de Codul justiției militare cum sunt: dezertarea, nesupuunerea la incorporare, distrugerea de efecte militare, uzurparea de uniforme și insigne, infracțiuni relative la pregătirea mobilizării, insulta santineli, găzduirea de prizoneri dezertori, primirea de munițiuni, trecerea de frontieră, trădarea și spionajul.

3. Deasemenea beneficiază de amnistie toți cei care au călcat legea rechizițiilor, legea spionajului, legea pentru apărarea antiaeriană, camuflajului, precum și toate infracțiunile prevăzute de ordonanțele militare aduse până în ziua de 23 August 1944.

4. Sunt deasemenea amnestiate toate pedepsele pentru nesatisfacerea prestațiilor precum și acelea la legea mobilizării agricole, precum și pedepsele date la legile silvice, însă acei cari sunt dați în judecată pentru delict silvice rămân obligați și pe mai departe să plătească paguba făcută în păduri și stabilite prin procesele verbale de contravenție sub numirea de valoarea materialului.

4. In ce privește muncitorii, s'a adus amnistie pentru toți acei care au fost pedepsiți la legile muncitorești și în special la acei care au părăsit serviciul fără aprobarea Inspectoratului Muncii, cerută de art. 31.

5. Se mai amnestiază deasemenea și pedepsele date sectarilor pentru înținerea de adunări sectare.

Decretul de amnistie se aplică autorilor principali, complicilor, favorizatorilor și tănuitorilor. Prin ea se sting toate pedepsele complementare cum ar fi pierderea drepturilor politice, anularea titlurilor de capacitate precum și denumirea în funcțiuni. Prin aplicarea acestei amnestii toți cei condamnați vor fi repuși în drepturile lor politice și civile, de îndată. Această amnistie are un caracter total, în sensul că ea așterne iertare atât pentru incriminarea penală cât și pentru toate pedepsele complementare și accesorii și toate decăderile de drepturi de orice natură ar fi ele.

Prin această largă amnistie s'a avut în vedere să se dea un act de reparație merit să ușureze și să grăbească unirea tuturor forțelor în lupta pentru salvarea poporului român, în aceste ceasuri mari ale istoriei sale.

■ „Eu și-s frate; tu-mi eşti frate; în noi doi un suflet bate!”.

Multe și de toate = Sfaturi folositoare

MINUNAȚII

In Australia trăește un fel de struț numit *Emu*, înalt de aproape doi metri (1 m. 70 cm.) care, când e atăcat, se apără și lovește cu unul din picioare. Cu lovitura lui poate rupe ușor piciorul unui om sau poate ucide un câine cât de voinic. Se știe că neamul struțiilor e pasărea cea mai mare cari trăește pe pământ. E o rămășiță din păsările uriașe cari au trăit odată. Pe un struț în fugă nu-l ajunge nici calul cel mai iute.

Scoarța pământului este în vecinică mișcare și schimbare, ceea ce însă nu vedem cu ochii decât la cutremure sau când se surpă cutare stâncă sau deal. Schimbările sunt și în fundul mărilor și se datoresc căldurii verii ce este în adâncimile pământului unde e tot materialul topit și multe gaze și vapori de apă. Căldura în mijlocul pământului scapă la suprafață, și materiile topite se fac solide, strat de strat. Dar atunci materia se și adună se strânge cu mai mare trebuință de atâta loc ca până a fost în fierbere. In locul gol, cu straturile de pământ de deasupra, luncă odată, și așa se întâmplă multe cutremure, sau creșterea ori căderea dealurilor în unele locuri.

In Munții Alpi sunt câteva vârfuri cari au o sută de ani și s'au înălțat la câțiva metri, iar unele văi s'au adâncit.

Insectele, gândacii, și toate gândăniile deși nu-s toate chiar așa de meștere ca albinele sau furnicile, lucrează după calculul geometrice și aritmetice de parcă ar fi ingineri. Așa este un gândac care trăește pe mesteacăn și dintr'o foaie a acestui arbore de con, în care își pune ouăle, cum n'ar fi în stare să facă nici un vânzător de prăvălie.

Eschimoșii, popoare cari trăesc către Polul Nordic, nu știau ce-i durerea de dinți până n'au învățat să mănânce mâncare fiartă și friptă, ci numai crudă.

Acele de cusut, folosite de noi, fabricate din oțel, nu-s așa de rele cum s'ar crede.

Se spune că ele au fost fabricate mai întâi în Anglia, și la început erau făcute, unul câte unul, cu pila. Asta a fost pila 155". Scumpul au trebuit să fie pe vremea aceea.

O *americană bogată* și-a zdrobit urechea stângă într'o răsturnare cu automobilul pe care-l conducea singură. Cum să rămână ea fără o ureche când avea atâția bani? A dat de veste prin gazete că plătește 4000 dolari unei femei blonde ca și ea, care-i gata să-i dea urechea stângă. Și s'au aflat două femei o fată și o femeie cu mulți copii. Doctorii au primit oferta. Celei din urmă i-au tăiat urechea și au cusut-o la americanca cea bogată.

Cum se fac la noi feștani la holde și slujbe când sunt duse oile și vitele la munte, așa se fac pe țarmurii Angliei slujbe pentru pești, — căci locuitorii de-acolo trăesc mai cu seamă din pescuit.

O *grecoaică* a crescut 68 de copii, dintre cari 26 a fost ai ei, 17 cu bărbatul ei de al doilea, iar la al 28-lea fost doică. Femeea a murit la 85 de ani, deși aveau 98 de nepoți, nici unul nu a îngrijit de ea, așa că în anii din urmă a trăit din mila primăriei.

Un *cișmar neamț* s'a rămasit că mănâncă dup'olaltă 60 de ouă. Dar în 11 minute a mâncat 75, și totuși se spune că n'a murit.

Dictatura a luat sfârșit și cu ea încetează toate asupririle împotriva poporului românesc!

ȘTIRI DIN ȚARĂ ȘI DE PRETUTINDENEA

DIN ȚARĂ

■ Guvernul a anunțat pe refugiații din Moldova că se pot întoarce la vetrele lor pe care le-au părăsit în luna Aprilie. Trenurile spre Moldova s'au pus în circulație.

■ Comisariatul refugiaților a anunțat la postul nostru de radio pe refugiații din Transilvania de Nord să-și trimită adresele lor de acum, precum și cele ce le-au avut în Ardeal cu posibilă grabă, dacă se poate telegrafic. Trebuie să arate cei cari sunt funcționari de Stat ce slujbe au avut acasă și în refugiu de 4 ani.

■ Comandamentul Capitalei a dat un ordin în care se arată cine poate ține arme așași și aparate de radio și când trebuie să le predea autorităților.

■ Toți funcționarii publici, refugiați din Vechiul Regat sunt obligați să se întoarcă la domiciliile vechi și la oficiu în timpul cel mai scurt, pentru a se putea reincepe munca întreruptă.

■ Toată populația țării e obligată să primească banii rusești, socotită rubla cu 100 lei, iar leul de război rusesc cu cinci lei. Populația nu trebuie să se îngrijoreze, deoarece Statul va schimba la vremea sa rublele în lei, iar până atunci pot cumpăra cu bani rusești orice ca și cu lei de-ai noștri.

■ Prin punerea în vigoare a Constituției din 1923, s'au redat libertățile cetățenești și sunt anulate toate legiurile care s'au adus pe cale dictatorială.

■ Consiliul de patronaj a fost desființat și în locul lui s'a făcut „Liga Serviciilor Sociale”, care stă sub patronajul M. S. Regina-mamă Elena.

■ Noul primar al Sibiului. Au început să se facă numiri de prefecți și primari noi în toată țara. La Sibiu a fost numit primar d. General Alexandru Hanzu, fost resident regal la Cluj.

■ *Muncă și bună rânduială!* Populația țării e indemnă să se ferească de orice ar putea să strice ascultarea și buna rânduială. Nu trebuie să uite nimeni că războiul nu s'a sfârșit, ci abea a început în Ardeal.

■ *Să nu fim îngrijorați!* Comunicațiile se vor ușura după scurgerea armatelor spre nord și vest, așa că lipsurile de azi sunt trecătoare. Cereale și alimente sunt destule în România, și în curând piețele vor fi iar îmbelșugate.

■ In ziarul „Viața”, Nr. 1207, citim printre altele, că întreaga răspundere pentru punerea industriei noastre naționale la îndemâna nemților o poartă generalul Dobre, fost ministru al economiei naționale.

■ O misiune militară americană, alcătuită din ofițeri superiori, în frunte cu un colonel a sosit în Capitală la sfârșitul săptămânii trecute, pentru a-și pune serviciile la dispoziția guvernului Român, în scopul întăririi legăturilor ostășești între cele două națiuni aliate.

■ „Rușii nu au nevoie de pământul românesc” — așa se declară într'un manifest care a fost răspândit în Capitală, la sfârșitul săptămânii trecute. Prezența trupelor rusești pe teritoriul României va fi atâta timp, până când va fi curățită ultima rămășiță de fascist sau hitlerist.

■ Făcând unele declarații politice

unui reprezentant al ziarului englez Daily Telegraph d. Iuliu Maniu, ministru de Stat, a spus, printre altele, că România va trebui să lase Rușilor Basarabia și Bucovina, dar că nu va fi silită a trimite în Rusia acel un milion și jumătate de români, despre care greșit s'a vorbit cândva.

■ In urma unor svonuri lipsite de temei, guvernul român a dat un comunicat prin care arată că nu sa luat măsura, până în prezent, pentru reorganizarea Prefecturii Poliției Capitalei. Dacă totuși se va face vreo schimbare, aceasta se va anunța și ea se va produce la cererea celor în drept.

■ Ministrul Afacerilor Interne a hotărât să înființeze la postrurile de Radio, o poștă a refugiaților. Acest mijloc de a se cunoaște situația pribegilor s'a pus în aplicare începând cu data de 10 Septembrie a. c., „Poșta refugiaților” se va da între orele 15³⁰ — 16, pe posturile București I, București II, și Carpați. Refugiații cari au nevoie de serviciile create în acest scop se vor adresa, printr'o carte postală, Ministerul de Interne, București, Calea Victoriei 141 (Telefon 42.100).

■ Printr'un decret-Lege, M. Sa Regele Mihai I a aprobat rechemarea în cadrele oștirii a ofițerilor delăturați de Mareșalul Antonescu. Astfel au fost puși în drepturile lor de ofițeri, generalii: Ilasievici, Ilcus, Argeșeanu, Tenescu, Mihail, Bengliu, contra-amiral Bărbulescu, Jiteanu, Dombrosky și Atanasescu.

De pretutindenea

■ „Vrem pace — jos cu Hitler”, acesta a fost strigătul care a izbucnit din piepturile a mii de persoane, în zilele trecute cu prilejul unor manifestații organizate în mai multe orașe din Germania.

■ Soarta Germaniei este pecetluită, deoarece ea a pierdut războiul — a declarat d. Molotov, comisarul poporului rus, pentru afacerile externe. N'a spus decât un adevăr, pe care îl vedem cu ochii!

■ Turcia lucrează mână în mână cu aliații — așa a declarat d. Saracioglu, președintele consiliului de miniștri turc, într'o conferință ținută zilele trecute.

■ După unele știri din cursul săptămânii, în Germania dispar fără urmă în fiecare zi câte o mie de persoane. Se vede că Hitler a trecut pe mulți, în lumea cealaltă, prin metodele lui ucigătoare.

■ In zilele trecute, generalul de Gaulle, comandantul trupelor franceze eliberatoare a procedat la alcătuirea unei echipe guvernamentale, în măsură să facă față problemelor ce se pun azi Franței, descătușată de sub ocupația germană.

■ După unele declarații făcute de-

năzi de către d. Eden, ministrul de externe al Mării Britani, Puterile Aliate sunt hotărâte să lichideze cât mai grabnic cu Germania, după care își vor îndrepta forțele spre Japonia. Când și această țară va fi înșurubată, nazismul va lua sfârșit.

■ Pe coastele Oceanului Pacific s'a deslănțuit zilele trecute o năprasnică furtună, care a secerat viața la peste 3000 de persoane, pricinuind importante pagube. Sute de oameni au rămas fără adăpost. Recolte întinse și multe turme de vite au fost nimicite.

■ Situația din ce în ce mai grea pentru Germania, a silit pe Hitler să convoace de urgență o conferință la Berlin, pentru a vedea ce mai este de făcut. Odată cu această știre ne sosește și aceea că un ziarist italian a anunțat că miniștrii germani Funk, von Ribbentop, și von Papen ari fi fugit cu avionul în Portugalia.

■ După ruperea legăturilor dintre Germania și Bulgaria, aceasta din urmă, a procedat la dezarmarea trupelor germane. Puternice forțe rusești își deschid drum pe teritoriul Bulgariei, pentru a urmări cât mai în adânc inamicul german. La Sofia s'au desfășurat mari manifestații, prin cari populația și armata și-a tălmăcit bucuria de a se putea vedea eliberată de sub ocupația germană.

■ După unele știri din Turcia, între Rusia Sovietică și Germania se duc tratative pentru a se ajunge la o înțelegere.

Poșta Administrației

Valeriu Dobrin: Am primit Lei 500 cu care abonamentul Dvs. este plătit până la 1 Februarie 1945. Dela noi foaia merge regulat. Numerele neprimite vi le putem trimite.

Ion Coloșoră: Am primit Lei 200 cu care suma abonamentul Dvs. este plătit până la 1 Mai 1943. Urmează ca pe anul 1944 să ne mai trimiteți încă 400.

Achitări de abonamente

Au binevoit a ne ușura din sarcinile materiale prin plata la timp a abonamentului următorii: Lei 1000, Eftimie Gherman; Lei 500: Nicolae Regman, Careba Mihai, Handa David, Vrabete Petru, Serafim Nic. Budu Teodor Dinu, Borchescu Pavel, Rusmir Pavel, Zamela Irimie, Aleman Mitrea, Presecan Miron, Dumitru Ursu, Ioan Cernat; Lei 400: Gheorghe Buciumean; Lei 250: Simion Schițea, Ochisel Ilie, Nic. P. Letcă; Lei 100: Ervin Ioan.

■ ROMANI!, Vocea Regelui vă cheamă să faceți zid în jurul Troifului. Cine se mișcă pe căi piezișe, este dușmanul Neamului!

C. E. C.-ul

este adăpostul sigur al banilor Dumneavoastră

Suc. Sibiu Piața Unirii Nr. 10

INFORMAȚIUNI ULTIMELE ȘTIRI

ABONAMENTE:

Pe un an — — — — —	Lei 500.—	Instituții și autorități	Lei 2.500 —
Pe o jumătate de an — —	„ 250.—	Abonament de sprijin „	6.000.—
Pentru negustori și com.,	70c.—	PREȚUL UNUI NUMĂR „	7.—

AMERICA ȘI ANGLIA

ne stau într'ajutor la plata despăgubirilor de război

Odată cu anunțarea condițiilor de armistițiu încheiat între România și Rusia Sovietică, un bun prieten al României, d. Derek Patmore, reprezentantul ziarului „Daily Mail”, a făcut următoarele declarații în legătură cu unele puncte cuprinse în armistițiu:

„Unul din punctele principale în discuțiile cari au dus la alăturiarea condițiilor de armistițiu, între România și Rusia, a fost clauza despăgubirilor de război, pe care România le va plăti Rusiei Sovietice, pentru distrugerile cauzate în timpul războiului de peste Nistru.

Plata acestor datorii (în suma de 300.000.000 dolari) va fi suportată de

către Statele Unite și Anglia — prima plătiind 75%, iar a doua 25%, în schimbul dreptului de a lua în arendă bunurile petrolifere ale României”.

Ziaristul prieten al nostru a mai adăugat: „Totuși România rămâne cu o mare putere de producție și bogății și dacă Marea Britanie și America o vor ajuta să-și desvolte marile sale izvoare economice, nu văd nicio piedică, ca ea să nu se pună în picioare în câțiva ani de zile”.

Deci să avem toată încrederea că bunii noștri aliați nu ne vor lăsa fără prețiosul lor sprijin, de a eși cu bine și din chinga condițiilor de armistițiu.

CUM SE DESFĂȘOARĂ RĂZBOIUL LUMII

(Continuare din pag. 1-a)

Ungarii și-au luat tălpășița...

Știrile aviatorilor noștri spun că toate drumurile din Ardealul de nord sunt licsite cu refugiați unguri, cu căruțe, camioane. Cei ce au venit de patru ani fug pe capete. Fug mulți și dintre localnici cari s'au purtat ticălos cu românii în cei patru ani.

Dealtfel tot așa de sălbatic s'au purtat și soldații unguri în satele românești pe cari le-au ținut ocupate câteva zile. Astfel la Cornești a săvârșit adevărate sălbătăcii pentru cari, ca și pentru cele săvârșite în cei patru ani, vor plăti cu vârf și îndesat.

După ultimile știri românii și rușii au intrat în Cluj. Armatele germano-ungare din Ardealul de nord vor fi încurcând încercuile, tăindu-se drumurile de retragerere spre Apus, dacă vor încerca să reziste mai mult.

Pe frontul din Apus

Franța va fi întregime eliberată până la apariția acestor rânduri, ca și Belgia. Trupele aliate au pătruns adânc și în Olanda. Toată coasta canalului Mânecii cu orașele Boulogne, Donkerk și Calais, de unde porneau bombele sburătoare în Anglia, a căzut în mâna trupelor aliate. Ele au pătruns și în Luxemburg. Linia Segfrid dela granița Germaniei e stinsă pe un front de trei sute de kilometri. În unele părți ea a și fost străpunsă și luptele se dau pe teritoriul german. Orașul Achen e amenințat.

Și Bulgaria a ieșit din Asă

În Bulgaria s'au petrecut evenimente cari încă nu sunt bine lămurite. Ea a voit să rămână neutrală, dar aliații și mai ales Sovietele n'au primit să facă armistițiu cu Bulgaria decât dacă ea își retrage armatele din Sârbia și Grecia, dacă deschide drum rușilor și dezarmează pe germanii din țară.

S'au schimbat vre'o trei guverne, dar în vremea aceasta armata rusă a trecut în Bulgaria și ea a fost silită să capituleze, adevărat să primească toate condițiile puse de aliați.

În cele din urmă s'a format un guvern aproape comunist, care a primit toate condițiile, și mai mult a declarat și ea război Germaniei. Așa că acum Bulgaria e datoare să dezarmeze trupele germane și să lupte alături de cele rusești.

Situația din Filanda

Filanda a depus și ea armele și a cerut armistițiu dela ruși. Trupele germane au căpătat un termen până la 15 Septembrie pentru a se retrage din țară. Se anunță că de acolo s'ar retrage în mod pacinic, nu ca din România, unde după ce au promis M. S. Regelui că așa vor face, au atacat

Bucureștii, voind să-l ocupe, și l-au bombardat sălbatic.

Comisia finlandeză pentru încheerea armistițiului e la Moscova și a început tratativele cu rușii.

Armistițiu dintre România Soviete și aliați a fost semnat la Moscova

O știre a postului de radio Londra a anunțat în dimineața zilei de 13 Sept, că armistițiu nostru a fost iscălit de reprezentanții României și ai puterilor aliate, în ziua de 12 Septembrie a. c.

Neavând încă la îndemână textul oficial al condițiilor, le publicăm după informațiile date de corespondentul dela Moscova al Societății de Radio britanice.

1. România se alătură Aliaților pentru a continua împreună cu ei lupta împotriva Germaniei și a Ungariei.

2. Se vor restabili frontierele din 1940 dintre România și U. R. S. S.

3. Se atribuie României întreaga Transilvania de Nord sau în orice caz cea mai mare parte a ei.

4. România va plăti 300 milioane de dolari în mărfuri, ca despăgubire de război, în favoarea Rusiei Sovietice.

5. Guvernul Român va preda pe toți criminalii de război pentru a fi judecați.

6. Guvernul Român va desființa imediat toate organizațiile faciste precum și toate organizațiile subordonate acestora.

7. Guvernul Român va dispune internarea imedială a tuturor cetățenilor germani și maghiari.

8. Guvernul Român va preda Uniunii Sovietice întregul armament capturat dela germani.

9. România va pune la dispoziție 12 divizii de infanterie, cari vor lupta sub comandament sovietic până la terminarea războiului împotriva Germaniei hitleriste.

10. Aliații institue controlul asupra Căilor de Comunicații românești (Cfr. P. T. T.) și asupra uzinelor electrice.

11. Aliații institue controlul asupra presei, stațiilor de radio-emisiune, teatrelor și cinematografele românești.

O comisiune mixtă ruso-anglo-americană, care va funcționa la București, va supraveghea punerea în aplicare a condițiilor dela punctele 10 și 11.

12. Treptat se va introduce administrația românească în teritoriile românești ocupate de Armata Sovietică înainte de 23 August 1944.

13. Prezentul acord intră în vigoare din clipa publicării lui.

— Cititor al „Foii Poporului”:

Dacă ți-ai plătit abonamentul, ai împlinit datoria pe jumătate!

Dacă ai câștigat 2—3 abonați, ți-ai făcut datoria întregă!

● Pentru abonații din provincie.

După cât am constatat, multora din abonații noștri dela țară nu le-a putut sosi la timp numărul trecut al foii. S'ar putea întâmpla ca și numărul de față să sosească cu oarecare întârziere, neobișnuită până acum. Pricina este a se găsi în mijloacele de transport pe C. F. R., mijloace cari, în ultimele zile și în zilele ce vor urma, se vor pune la dispoziția Armatei. De aceea, cititorii și abonații noștri dela sate să nu fie îngrijorați. Foia apare săptămânal și se expediază în mod regulat. Că la destinație ajunge cu oarecare întârziere, aceasta nu este din vina noastră. Dar, să nădăjduim că în câteva zile situația va intra pe făgașul ei normal.

● Anunț. Direcțiunea Liceului „Gheorghe Lazăr” din Sibiu, anunță: lucrările premergătoare începerii anului școlar se vor ține după cum urmează:

Examenele de admitere în clasa I-a dela 20 Septembrie a. c.

Clasa V-a dela 21 Septembrie. Examenul de corigență elevi ordinari și particulari dela 15—20 Septembrie. Examenul particular ses. preliminar și linele dela 15—25 Septembrie. Examenul particular integrale partea II-a 26 Septembrie până la 6 Octombrie. Examenul de bacalaureat 10-20 Octombrie. Toate după programul afișat la liceu.

● Cele mai bune reparațiuni de ceasornice, în cel mai scurt timp și garantate, se execută numai la firma IOAN PINTEA, Sibiu, str. Tribunei Nr. 14, maestru premiat de Ministerul Muncii.

● Un partid al păcii în Germania este pe cale de alcătuire. Deși hitleristiții au luat toate măsurile pentru a înăbuși o răscoală a armatei și populației germane, totuși „partidul păcii”, dându-și seama de grava situație în care se află Germania, continuă să lucreze pentru a salva ceea ce se mai poate. În fruntea „partidului păcii” se află — așa se spune — însuși Mareșalul Göring, unul diu oamenii de încredere ai lui Hitler.

● Mareșalul Antonescu va fi aspru pedepsit. După ce s'a încheiat armistițiu România cu Rusia Sovietică, d. Lucrețiu Pătrășcanu, ministru de Stat și președintele partidului comunist, care făcea parte din delegație, întrebând fiind de ziaristi, ce crede despre armistițiu, a declarat: „Față de situație nu mă pot arăta decât mulțumit”, iar în ceea ce privește pe Mareșalul Antonescu, d-sa a adăugat că acesta va fi

judecat fie de un tribunal român fie o curte internațională.

● Am ales între moarte și boală. Tălmăcind conținutul condițiilor de armistițiu încheiat la Moscova între Rusia și România, ziarul „România Nouă”, din Sibiu, scrie, printre altele: „Am minți dacă am spune că o parte a condițiilor nu le-am găsit oneroase, dar, repetăm: noi n'am avut puțința de a alege între bine și rău ci numai pe aceea de a alege între o situație dezastruoasă și una mai puțin rea. Adică am avut doar puțința să alegem între moarte și boală. Și noi am ales boala, din care ne mai putem vindeca și nu am ales moartea, din care nu mai este tămăduire”.

● O importantă întrevvedere între d-nii Roosevelt și Churchill a avut loc în săptămâna aceasta, la Quebec în Canada, cu care prilej s'a hotărât: 1. Punerea la punct a ultimelor amănunte în legătură cu ocuparea părții de Apus a Germaniei; 2. Tratatul aplicat Germaniei și Statelor tovarășe, după totala înghițire a hitlerismului și 3. Înțelegerea războiului împotriva Japoniei. O parte din programul conferinței a fost rezervat discuțiilor de natură economică.

● Pentru stabilirea de bune legături oficiale, între autoritățile românești și unitățile Armatei Sovietice, Ministerul Afacerilor Interne al României a dat instrucțiuni tuturor organelor administrative, arătând că: 1. În urma înțelegerii cu d. Colonel Ivan Ștefanovici Sidorov, împuternicitul comandantului forțelor rusești de pe teritoriul României, orice cerere, oricare ar fi natura ei, provenită dela oricare unitate sovietică, nu este valabilă decât, dacă pornește dela dsa. Ca urmare, nu se va da curs niciunei cereri din partea unităților armatei Sovietice, decât dacă are aprobarea d-lui Col. Ștefanovici Sidorov.

● Arendarea ziarului „Curentul”. Instituția ziarului „Curentul” din București, a fost luată în arendă de către Partidul Național Țărănesc. O comisiune specială în frunte cu d. dr. Virgil Solomon, lucrează la organizarea pe baze democratice, a instituției de presă, care până aci a servit interesele Germaniei.

● Noi trenuri puse în circulație. Pentru a ajuta la înlesnirea mijloacelor de călătorie pe drumul de fier, Direcțiunea Generală C. F. R., a dispus să se pună în circulație noi garnituri de trenuri personale, accelerate și motoare. Din București vor pleca spre Ardeal următoarele trenuri: *auto-motor* — Sibiu (prin Brașov) la ora 7:10; *accelerat* — Arad, la ora 13:53, prin Făgăraș, Copșa Mică, — Teiuș — Arad; *personal* — Arad, la ora 21:20, prin via Făgăraș, Copșa Mică — Arad.

LIBRĂRIA ȘI TIPOGRAFIA

LIGA CULTURALĂ DIN IAȘI

Proprietar: NICOLAE IONESCU

S'a instalat în

Str. Primăriei Nr. 1, Sibiu, Piața Regele Ferdinand

Asortată cu toate articolele necesare birourilor oficiale, comerciale și industriale — Articole de sport — Aparatură de Radio — Mașini de scris și de calculat.

Execută orice fel de lucrări de imprimare și legătorie de cărți

AGRICULTURA - ECONOMIE - GOSPODARIE

Alte buruieni pentru lecuirea vitelor bolnave

Mărul Lupului. Crește prin tufișuri, pe marginea pădurilor, prin vii și pe câmpuri. Sunt bune de leac trunzele și rădăcinile. Aceste luate și zdrobite mărunt se presară pe rănille pricinuite de șeaua cailor.

Frunzele și rădăcinile fierțe în apă ne-ncepută sunt bune pentru a spăla rănille rele, vătămurile și tăieturile la vite.

Mușetelul. Este una dintre buruienile cele mai cunoscute și mai întrebuințate. Se găsește pe câmpuri și prin grădini.

Florile și rădăcinile sunt bune de leac. Cu flori de muștel se face ceaiu. Florile nu se fierb ci numai se opăresc cu apă în clocoțe. Dacă se fierb, pierd din însușirile bune de leac.

Cu ceaiu de muștel se lecuiesc vitele bolnave de colică, greutate la udare, zgârciuri și dureri la stomac. Dacă boalele sunt mai învechite, ceaiul se amestecă și cu puțin comfor, oțet de vin ori terpenină.

Rădăcinile zdrobite mărunt se presară pe ranele cu miros greu ale vitelor. Ranele se curăță și se vindecă.

Odoleanul. Crește prin fânețe umede și păduri umbroase, pe lângă pâraie. Fetele poartă odoleanu la brâu, căci le aduce noroc în dragoste.

De leac se folosește rădăcina. Se zdrobește mărunt și se dă vitelor și cailor câte 30—60 grame, tot din 3-3 ore, iar oilor câte 8—15 grame.

Mai bună e fiartă în apă: 8—14 grame și 1—2 păhărele de apă. Se dă animalelor s'o bea. Cu odoleanu se lecuiesc boalele de splină, friguri și paralizie.

Rădăcina de odolean e bună și pentru pustiirea șoarecilor. Amestecați cu făină de orz și rădăcină de spânz se pune în gaura de soarece.

Pelinul. E cunoscut de toată lumea. Crește prin locuri nelucrate, stâncoase pundișuri și pe lângă calea ferată, în forme de tuțe înalte de 1 m. Frunzele sunt păroase pe dos, iar florile sunt un fel de măturii cu frunze mici, vârfulurile pelinului miroase plăcut.

Se întrebuințează de leac frunzele și vârfulurile înflorite. Se fierb și cu această fiertură se spală rănille vitelor.

Pelinul zdrobit la un loc cu pojarnița, cu frunze de mărul-lupului, flori de nuc, frunze de vișă și pătlagină, câte 5—6 fire din fiecare și fierte într'un litru de apă, până scade apa la jumătate, sunt bune pentru spălătul rănilor cu viermi.

Vitele cari tuseșc, dacă mănâncă frunze zdrobite mărunt, și amestecate cu sare, ori frunze verzi presărate cu sare, scapă de tușă.

Sănișoară. O buruienă cu tulpina dreaptă, cu 1—2 mici frunze. Florile mici albe—roșiatece. Crește prin păduri umbroase și umede.

Frunzele de sănișoară, zdrobite bine și puse pe rănille chiar și mai învechite ale vitelor bolnave, le curăță și le vindecă.

Scrântitoare. O mică buruienă, cu rădăcina aproape lemnoasă, tulpina târâitoare, frunzele cu trei foi și florile mici galbene. Crește prin pășuni, prin pădurile munților, prin crânguri orășuri și tufișuri.

Rădăcina acestei buruieni, fiartă în apă, e bună pentru lecuirea animalelor bolnave de inima rea și care urinează cu sânge. După câteva întrebuințări, aduce vindecare.

Spânzul. Crește prin păduri, prin locurile pietroase și în poienile dela

munte. De leac e bună rădăcina. Se întrebuințează pentru vindecarea animalelor bolnave de dălac: cai, porci. Cu o sulă se fac trei împunsături în pieptul calului bolnav, apoi se vâra sub piele în fiecare înțepătură câte un fir de rădăcină de spânz. Calul se umflă la piept, umflătura sparge și curge din ea un fel de puroi. În câte-va zile calul e vindecat.

Porcilor bolnavi li se face cu o sulă o gaură în dosul urechei, spre vârș. În gaură se vâra un fir de rădăcină de spânz și se ține acolo o jumătate de zi sau chiar o zi întreagă. Dacă s'a umflat urechea în acel loc ca o nucă, porcul se vindecă și rădăcina se scoate.

Tutunul. E adus din America. Azi

se cultivă mult și pe la noi și aduce mare venit Statului. Cu zeamă de tutun fierț se vindecă mult boale de piele ale animalelor. Tot cu zeamă de tutun se curăță și căpușele de pe oi.

Urechelnița. E o buruienă ierboasă, grasă. Crește pe stâncile dela munte. Se găsește adeseori și cultivată pe coperișurile caselor. În eul mediu se crede că acea casă pe care crește urechelnița e ferită de trăsnet. Din cauza acestei împăratul Carol V a dat poruncă să fie cultivată pe toate casele;

Urechelnița, fiartă în oțet și cu piatră acră pusă pe umflăturile dela picioare ale cailor, se vindecă.

Ion Popu-Câmpeanu

Tratarea semințelor de cereale este obligatorie

Înainte de tratare semințele vor fi bine curățite prin trioare, înlăturându-se toate corpurile streine, semințele de buruieni, spărturile și boabele șiștave.

Tratarea semințelor se va face prin prăfuire cu preparatele autorizate de Ministerul Agriculturii și Domeniilor, care se vor pune la dispoziția agricultorilor contra plată prin Camerele agricole județene.

Camerele agricole județene sunt

obligate să înlățeze în fiecare comăună din județ stațiuni de tratare semințelor, eliberând prin organele agricole locale adevărinate tuturor agricultorilor cari și-au tratat sămânța la aceste stațiuni.

Se interzice întrebuințarea sulfatului de cupru (piatră vânăță) pentru tratarea semințelor contra mălurei precum și a oricăror alte produse neautorizate de Ministerul Agriculturii și Domeniilor.

Ce-i cu fostul rege Carol II?

(Continuare din pag. 1-a)

— Ce se întâmplă cu fostul rege Carol II?

— Se va mai întoarce în România?

— Va mai juca un rol politic, diplomatic, etc.?

Răspunsurile date de ziarle americane au în general și în rezumat următorul cuprins:

— Guvernul Statelor Unite, ca și guvernele statelor Americii de Sud, sunt perfect orientate de situația de nesuportat ce și-a creat-o în România fostul Rege Carol II, nefiind agreeat nu numai de șefii celor două mai importante partide, național-țărănesc și liberal, dr. Iuliu Maniu și Const. Brătianu, dar nici de majoritatea covârșitoare a membrilor acestor partide, nici de obștea românească fiindcă de dragul tovarășiei sale cu Lupeasca, a jertfit mari interese de Stat. Și în loc să se fi bucurat a avea un consilier al Tronului de calitățile superioare ale luminatului diplomat Nicolae Titulescu, l-a concediat ca să conducă dănsul afacerile externe ale României și în ajunul izbucnirii războiului, a făcut Carol II lungi călătorii politice la Londra, Paris, Berlin, și în loc să obțină rezultate bune, a reușit să nemulțumească cele mai autorizate cercuri din aceste trei metropole, în urma ținutei sale îngâmfate.

Abia acum își dau seama cei mai mulți că Ionel Brătianu a avut însușirea unui remarcabil bărbat de Stat, când acum două decenii a făcut primul gest de a scăpa țara de regele Carol trimițându-l peste graniță, spunând de fostul rege Carol II:

— Băiatul ăsta o să ne facă încă multe boroboaje.

A trebuit să treacă ani de zile, ca să se convingă toată lumea româ-

nească, că regele Carol II și-a creat o situație compromițătoare.

Sfârșitul a fost că a trebuit să părăsească definitiv și Tronul și Țara.

Nu de mult ex-regele Carol II (care se află în Mexico) s'a aventurat într'o mișcare ușurată, în unire cu un preot român din America, călcând angajamentul luat și desconsiderând legile țării. De aceea a primit o amenințare severă și paza în jurul său a fost întărită.

Este cu neputință ca autoritățile americane să-i îlesnească o nouă aventură și să-i dea slobozenie să se mai întoarcă în România.

Gazetarii aliați au sosit la București

De îndată ce România s'a scuturat daebinelea de „prieteni” nepoștiți—la București au sosit, pentru a-și relua ocupațiile gazetărești, părăsite odată cu intrarea noastră în Axă, mai mulți gazetari slujitori ai ziarelor cari apar în țările aliate. O delegație a acestor gazetari a fost primită în audiență de către primul ministru, d. general C. Sănătescu, de față fiind și d-nii Miniștri de Stat, Iuliu Maniu și Constantin Brătianu. Stabilirea ziaristilor țării aliate în Capitală este o dovadă în plus, că România își reia, cu toată seriozitatea și sinceritatea, vechile sale legături politice, economice și diplomatice. Să fie într'un ceas bun.

■ Cu ajutorul armatelor aliate, am pășit, hotărâți, să desrobim Ardealul de Nord, răpit de Unguri prin nedreptul arbitraj dela Viena!

Profesoara de gospodărie

Lucreția Dr. Opreanu

Mâncare de gullii (cărălabo)

Guliile cari sunt proaspete și nu sunt lemnoase se curăță de coaje, se taie în felii mari, subțiri sau în bucăți subțiri și patrate și se prăjesc în unsoare bine încinsă. Când sunt moi se toarnă peste ele un răntaș mai gros din unsoare, făină și usturoiu, se pune sare, pătrunjel verde tocat mărunt, mărar tocat și se fierbe. La masă vom adăuga 3 — 4 linguri de smântână și servim.

Cine servește, lângă această mâncare servește friptură de porc sau vitel ori chifteluțe.

Găluște cu prune

O farfurie de cartofi fierți și curățiți de coaje zdrobiți bine cu furculița se pune pe scândura de tăieși. Se adaugă două ouă, sare și atâta făină albă ca să facem un aluat potrivit nici prea tare și nici prea moale. După ce aluatul a fost bine frământat, pe scândura de tăieși înfăinată întindem în grosimea unui jumătate de deget, tăiem în, bucăți patrate, cam de mărimea celor patru degete. În fiecare patrat învăluim o prune și cu palmele înfăinate dăm formă rotundă. Aceste găluște le fierbem în apă clocotită cu sare, le scurgem, turnăm peste ele puțină apă rece și le tăvălim în unsoare în care sau prăjit puțin pezmel. Pezmelul este pâine uscată și zdrobită mărunt de tot. Cine servește, deasupra lor presară puțin zahăr pisat mărunt.

FELURITE

■ Cum dospește aluatul de pâne? Toată lumea păstrează aluat dela un cuptor de pâne la albul, ascuns bine în făină să nu se usuce. Sau folosim drojdiuțe. Dar puțină lume știe cum ajută aluatul la dospirea pâinii. Gospodina vede numai că aluatul înmuiat în apă caldută și amestecat cu făină, de seara până dimineața a crescut, s'a umflat și-i plin de beșicuțe pe deasupra. Ea mestecă făina cu aluatul, tot turnând apă caldută și frământând și știe când să aprindă cuptorul — pe când va fi dospit tot aluatul. Dar, cine știe ce-i această dospire? Cercetările oamenilor de știință au arătat că în aluat sunt bureți foarte mici, niște ciupercuțe pe cari nu le poți vedea cu ochii ci numai la ochian măritor (microscop). Bureții aceștia se înmulțesc grozav de repede și umplu tot aluatul din covată. Ei fac să crească aluatul, să poată fi frământat; ei dau un fel de gaz care face beșicuțele pe aluat, găurile cari rămân apoi și în pâne și o fac elastică. Fără acești bureți n'am avea pâne; fără aluat natural sau artificial (drojdiuțe), am mânca numai pogace, cocă — adică pâne nedospită, care-i lată ca o plăcintă, căci fără aluat nu crește.

■ Cartofii sunt folositori la hrana omului și a animalelor. Pe la noi la animale domestice le dăm cartofi cruzi sau fierți mai ales la porci. Dar în unele țări se dau și cailor, cruzi, fierți sau copți, — după ce s'au răcit, și ei dau o hrană bună; se dau sărași, se pune cam 50 grame de sare pe cartofii ce-i mănâncă un cal la zi.

VENIȚI SUB STEAGUL „ASTREI”

Situație unică

Când va fi să se isprăvească războiul și să se înceapă tratativele de pace, Țara noastră va avea o situație unică între toate statele. Cu nici una nu se va putea asemăna, pentru că se s'a întâmplat cu noi, nu s'a întâmplat cu nicio țară.

Noi am lucrat douăzeci de ani pentru păstrarea păcii, noi am fost mereu alături de țările cari au voit să se țină neștirbite tratatele de pace, încheiate la sfârșitul celui alt războiu mondial. Noi am voit să trăim în pace cu toți vecinii, cu toată lumea. Am intrat în „Mica Înțelegere” și în „Înțelegerea Balcanică” tot pentru a putea păzi mai bine pacea și tratatele de pace.

Când a început din nou să se involbureze Europa, tot noi ne-am văzut siliți să aducem jertfe mari pentru pace, pentru a încunajura războiul în aceste părți ale Europei. Ne-am retras armatele fără războiu din Basarabia și nordul Bucovinei, din jumătate din Transilvania, ne-am retras din Cadrilaterul dobrogean. Am fost ciopârțiți încă înainte de războiu, de dragul păcii. Toată lumea ne-a sfătuit să ne lăsăm ciopârțiți, fiindcă nu ne putea ajuta nimeni.

Și de războiu tot n'am scăpat! Așa era situația noastră geografică, așezați între două mari puteri cari, se vede, trebuiau să se ciocnească.

Iar acum, până ține încă războiul, suntem socoliți vinovați de războiu și ni se pun în vedere pedepse. Ori care alt popor din lume, pus în locul nostru, dându-i-se puțină să-și reocupe o parte din țară, luată pe nedreptul, e sigur că ar fi făcut ca și noi. Situația noastră unică, ce va trebui înțeleasă omeneste cel puțin la conferința de pace, e și mai de minune prin faptul că împrejurările

O nouă dovadă de solidaritate ardelenescă

— Înălțarea manifestației patriotice de la Alba Iulia —

În ziua de 3 Septembrie, cetățenii din Alba-Iulia au organizat o frumoasă demonstrație politică, în semnul unei depline solidarități naționale și a înțelegerii momentului istoric actual, cu tot ce ne cere al fiecăruia dintre noi. Manifestația a fost organizată de Blocul Național-Democratic, dar ea s'a bucurat de concursul Astrei și al Societății refugiaților și expulsaților din Ardealul de Nord.

Prezidează dl. Dr. IOAN POP, președintele Partidului național-țărănesc din județul Alba, D-sa înfierează regimul de dictatură care a dus țara pe marginea prăpastiei, apoi continuă:

„În furtuna care s'a abătut asupra neamului nostru, Iuliu Maniu, înțeleptul națiunii noastre, a condus lupta de rezistență și îndată ce a fost cu puțință, ne-a smuls de pe buza prăpastiei, redându-ne încrederea în puterile noastre și readucându-le la drumul nostru de totdeauna, alături de aliații firești.

Oricât de cumplite vor fi vremurile de trecere spre lumină, poporul român va ieși biruitor, așa cum a știut să fie mare și eroic în toate împrejurările.

așa au cerut să luptăm alături de puterile cari ne-au ciopârțit întâi teritoriul țării. Cu rânile deschise a trebuit să luptăm pentru o parte din pământul țării. A mai fost un alt popor în situația noastră? Nu! Pare chiar de necrezut, dacă n'ar fi fost adevărat.

La pace va trebui să se vadă că noi am fost într'o situație unică tragică, cum n'a fost nicio altă țară și să ni se facă dreptate. Căci nu din vina noastră am fost într'o situație unică. Ci din așezarea noastră geografică și din forța împrejurărilor.

Alba-Iulia va fi încă odată locul unde se va sărbători iar întregirea și de unde va va porni, ca și în 1918, duhul nou de viață constituțională, dreaptă pentru toți fiii acestui neam încercat.

Au luat apoi cuvântul pe rând: dl. Al. Baba, protopopul Alba-Iuliei și vicarul Episcopiei Vadului, Clujului și Feleacului; Păr. Pioraș, în numele bisericilor unite; dl. Dum. Ciubrudeanu din partea Partidului comunist, dl. Emil Ojoiu pentru partidul național țărănesc, dl. dr. Ioan Colbazi în numele partidului liberal; d-l Eugen Hulea — care a fost secretarul adunării — a vorbit în numele „Astreii” și dl. N. Vasiliu din partea refugiaților și expulsaților din Ardealul de Nord. Profesorul D. Gaudelle, șeful misiunii franceze din Alba-Iulia, a asociat pe compatrioții săi la bucuria poporului român. Iar dl. prof. Valer Moldovan, vicepreședintele Partidului național-țărănesc, a încheiat seria cuvântărilor cu binecunoscuta d-sale vervă oratorică, prin care se exprimă o gândire politică limpede și convingătoare.

Ideile exprimate de diferiți oratori au fost concretizate apoi în următoarea

Moștune

1. Exprimăm devotament și ascultare Tronului și Dinastiei, și proclamăm, cu profundă convingere, crezul nostru necliniut într'o Românie independentă, puternică și democratică, între granițele ei etnice.

2. Aducem omagiu de recunoștință marilor bărbați ai națiunii, constituiți în Blocul Național-Democrat, în frunte cu d. Iuliu Maniu și Constantin Brătianu, cari prin înlăturarea dictaturii inferne au readus România în grupul puterilor aliate și democratice ale lumii.

3. Suntem stăpâniți de un sentiment

de satisfacție nemărginită pentru faptul că odiosul dictat dela Viena, din 30 August 1940, impus nouă prin silă, n'a fost recunoscut niciodată din partea marilor puteri aliate, azi el fiind pe cale de a fi nimicit prin vitejia glorioasă armate a țării, gata de jertfă pentru redobândirea prin sânge a Ardealului.

4. Declarând acel dictat fără nicio valoare politică sau morală pentru națiunea noastră care n'a fost consultată sau întrebată în privința lui, cerem să fie trași la răspundere toți acei cari au avut inconștiența de a-l accepta pentru ca să se statueze pentru totdeauna că nimeni nu poate uzurpa, nepedepsit, voința și drepturile suverane ale națiunii.

5. Intemeiați pe autohtonie, numărul, permanența, valoarea culturală și mulțimea jertfelor consimțite de neamul nostru pentru el, afirmăm cu tărie drepturile imprescriptibile ale României asupra Ardealului întreg, pe care-l vom cuceri cu armele și-l vom realiza pentru vecie la trupul pământului românesc.

6. Suntem convinși că marile puteri aliate ale lumii democratice vor găsi soluția radicală pentru curmarea fenomenului anacronic care este statul maghiar, feudal și retrograd, tulburător de ordine internațională și de pașnică conviețuire în sud-estul european.

7. Suntem hotărâți ca, după ce înlăturarea dictaturii azi este fapt împlinit, să luptăm pentru idealurile tradiționale ale poporului și statului român, servind cu credință ideile de libertate, democrație, dreptate socială și morală creștină, pietre fundamentale, cari vor sta la temelie României de mâine.

În numele adunării:
Președinte: Dr. Ioan Pop
Secretar: Prof. Eug. Hulea

DUMINECA, ÎN SAT LA NOI

FOIȘOARĂ

Fani

Zice, că nu-i bine să râzi de năcazul altuia, dar — Dumnezeu să ne ierte, — câteodată râzi țără să vrei. Și-apoi dacă n'am mai și râde, poate ar fi mai rău, căci în vremea aceea, cine știe ce gânduri negre ne-ar bate pragul sufletului.

Deși nu mă prea hărădesc de orice neghiobie dar când prietenul Vasile mi-a povestit întâmplarea de mai jos, am râs, să mă prăpădesc, nu altceva.

Să v'o spun și Dumnivoastre!

Zice, că la târgul Crăciunului cum-părase badea Păncu o iapă șargă cu coama și coada lungă minune mare. Era o frumusețe de cal, de care nu se prea pomenește la noi, fiind soiu din altă țară. Dar pe cât era de frumoasă, pe atât se dovedise dobitocul de încăpăținat. Nu trăgea înaintea boilor, de-ai fi tăiat-o bucățele. Și Păncu de asta avea nevoie, să-și ușureze boulenii, pe cari de necaz, i-a pus prea de tineri în jug.

Fani, — așa-i pusese numele iepii, — când simțea boulenii îndărăptul ei, se repezea cu gura la ei, ca un câne la piciorul cerșetorului și bătea din picioare dârdaica, ca și cum ar fi apucat-o strechea. Se făruia în toate părțile, sărea în două picioare, ca ursul purtat de nas, sforăia, se strâmba ca o maimuță, dar înainte

nu da un pas.

Călare ducea de s'ar fi îngrămădit cât de mulți în cărca ei. La căruță mergea ca ceasul.

Dar cum lui Păncu numai înaintea boulenilor i-ar fi fost de folos. S'a hotărât s'o vândă. A dus-o în târg și pân' te-ai întoarce, s'a scăpat omul de ea.

Cu sufletul ușurat și cu banii în șerpar pornește Păncu în căutarea altui cal. Se învârtește omul, chibzu-ește, întrebă la unul, în cercă la altul, dar nu s'a putut ajunge cu târgul și s'a întors fără cal.

După vreo două săptămâni, probează la un alt târg.

Cum intră în vâltoarea iarmarocului, ochii i-se opresc asupra unei iepi cu coama și coada retezată, bine legată și după cum i-se părea lui Păncu, tinără, abia ieșită din cărlănie. Și, cum târgul nu are mânie, întrebă omul de preț.

— „Patru mii”, — răspunde țiganul care-o ținea de frâu. Și începu a-i da cu laudele, fleșcănind-o cu gârbaciul pe sub foale, ca să-o agerească.

— „Și duce călare ca vântul... Merge la drum ca trănnetul...”

Și trage în ham, la rudă ori înaintea boilor, de stă să se spească... Și se jura țiganul pe lună și pe soare, să nu aibă parte de copiii lui de acasă, de-o fi iapă ca a lui în târgul tot.

Păncu, cheunit de laudele cioroiului de hârjuiala târgului, întinde mâna: „Trei mii opt sute!”

— „A dumitale să hie”, bate țiganul

palma.

— „Să ai noroc de bani”, — încheie Păncu.

Țiganul într'o săritură fu la fereastra pașapoartelor de vite.

Păncu numără banii, vechiul stăpân îi pune pașaportul și frâul iepii în mână.

După un adămaș bun, Păncu pornește călare spre casă.

Nici să fie găsit o pungă cu bani, nu s'ar fi bucurat mai mult, ca de acest târg. Să te scapi de-o îndrăcită de iapă, care nu suferă miros de bou pe lângă ea și cu încă două sute de lei la prețul ei, să te pomenești c'o cărlană ca cea de acum, nu-i noroc de toate zilele. Așa se socotea Păncu pe drum. Și mai mult îi creșea inima de bucurie, când văzu, cum cărlana oprește brusc înaintea porții lui.

— „Asta nu-i dobitoc, că-i om”, — se veselea Păncu. „Uite știe și unde șed”. „Mai am s'o incerc la ham înaintea boilor și dacă va trage, e mai mult ca un câștig de loterie!”

Cine știe, cât prețuiește o vită bună la casa omului, va înțelege bucuria lui Păncu.

N'ajunsese omul cu iapa înaintea ușii și toți sar din casă, să vadă marfa cea nouă. O desmeardă, o netezesc, o iau la ochi toți din toate părțile. Dobitocul nechează, întinde botul, parca ar vrea să-i sărute.

Deodată băiatul cel mai mare strigă ca ieșit din minți:

— „Tată, ai cumpărat pe Fani!”
Bătrânului îi trecu ca un fer ars prin inimă. Apoi cu glas ca de om bolnav.

— „Seamănă la păr, cu Fani!”
— „Ba-i Fani întregă, uită-te la dobâlțuța de sub genunche!”

Păncu scapă frâul din mână, Toți se'n hoalbă la umflătura cât o nucă de pe piciorul stâng de dinapoi. Iapa simțindu-se slobodă o ia în galop ață în grajd.

— „Ii Fani, ii Fani”, — începură a se boci cu toții,

Bătrânul Păncu galben la față, dă săși mai facă curaj.

— „Ian așteptați șolomonarilor, să vedem, dacă ia hamul înaintea boilor?”

Pân' ai bate în palme, junculeni au fost înjuțați, cărlana prinsă'n ham.

— „Cia Dodor, ghi Șargal!”

Dar mișcă pe dracu din loc, dacă ai putere.

Cărlana cu coama retezată și împletită în plete, începu a face ponturi. Sforăia, se'n torcea cu gura la bouleni, sărea ca ursul în două picioare, dar înainte nici în pasul melcului.

— „Ii Fani, ii Fani”, plâneau toți ai casei, ca în jurul mortului.

Cu Păncu se'nvârte pământul. Abia într'un târziu își putu descelea gura:

— „Afurisit țiganul! Cum a'ntinerit-o. Aș fi jurat, că-i numai cărlană!”

Dac'ar ști Păncu, că Șargă a avut în două săptămâni patru stăpani și-ar mai ușura sufletul. Așa injură pe țigan, încat nici iadul nu-l mai poate primi.

Petrea Dascălul